

KRYCÍ A ČISTÍCÍ PROSTŘEDKY, OŠETŘOVACÍ KRÉMY

1. Krycí prostředky - obvazy	1
2. Čistící prostředky a krémy	7
3. Pomůcky při inkontinenci	8

1. Krycí prostředky - obvazy:

Současné moderní krycí prostředky stále více nahrazují klasické léčebné postupy. Základní podmínkou pro léčbu dekubitů je zajištění vlhkého prostředí v ráně, které brání vstupu infekce z okolí rány a udržuje v ráně stálou teplotu (velmi důležité, časté, i malé změny teploty v ráně mnohdy výrazně prodlužují dobu léčby). Další výhodou je jednoduchá výměna, malé nebo žádné poškození okolní pokožky při odstraňování lepidla vrstvy krytí a nižší potřeba četnosti výměn (na ráně může být krytí někdy ponecháno 3-5 dní, četnost výměny se řídí výhradně stavem rány). Vyšší cenové náklady na krytí jsou kompenzovány větším pohodlím pacienta, který není zatěžován velmi častými výměnami klasických obvazů (krytí) a časová úsporou pro ošetřovatelský tým.

Poznámka:

V níže uvedeném seznamu je uveden pouze výběr z širokého sortimentu krycích prostředků (PZT), schválených a hrazených VZP.

V případě žádosti o poskytnutí jakékoli léčebné pomůcky je vhodné předat předepisujícímu lékaři informace o požadované pomůcce vč. kódu VZP (viz níže) a ušetřit mu práci s hledáním nezbytných dat.

Poznámka (PL) ve sloupci "hradí VZP"; znamená, že na tyto prostředky může praktický lékař (nebo odborný lékař; - Neu, Ort, Reh, Chi) vypsát poukaz ("poukaz na léčebnou a ortopedickou pomůcku") bez schválení revizním lékařem, je-li cena pomůcky vyšší než 1.000,-Kč, měl by být poukaz před jeho vydáním pacientovi zaevidován na dávkovém oddělení zdravotní pojišťovny pacienta.

Na ostatní prostředky zde uvedené je nutné zajistit schválení revizního lékaře (vyplňuje se "poukaz na pomůcku" a "žádanka o zvýšení úhrady"). Oba formuláře zasílá váš lékař ke schválení reviznímu lékaři ZP, často tento postup trvá dost dlouho (běžně až 1 měsíc) a protože je vždy nutné zahájit léčbu bez prodlení, je zpočátku nezbytné prostředky zajistit na vlastní náklady.

Předepsání všech uvedených prostředků by nemělo být vázáno na odbornost lékaře, tzn., že je může předepsat i praktický lékař, většina prostředků je však vázána na schválení revizním lékařem, což by v případě dekubitů 2.stupně a výše neměl být velký problém (bohužel ale hodně záleží na ochotě předepisujícího lékaře).

Veškeré prostředky lze zakoupit za plnou cenu, ale v případě dlouhodobější terapie jde o velmi nákladnou záležitost a tak je žádoucí vašeho lékaře požádat o vystavení poukazu.

Níže uvedené ceny jsou pouze orientační.

Hydrokoloidní krytí

Hydrokoloidní krytí (obvazy), při kontaktu s vlhkostí rány vytváří gelovou hmotu, která zabezpečuje vlhké prostředí v ráně. Vhodné pro středně až silně sekretující rány.

Jedná se o dvouvrstevný materiál (zevní vrstva – polyuretan, vnitřní – obsahuje hydrokoloidní a hydroaktivní částice schopné vázat sekret z rány).

Hydrokoloidy (HK) obsahují přilnavý materiál, který fyzicky reaguje s tekutinou v ráně. Tato savá nebo polosavá krytí podporují čištění rány a odstranění nekrotické tkáně pomocí rozpadu buněk působením enzymů, podporují vývoj granulace tkáně povzbuzením vzniku krevních tkání. Krytí je možné měnit až za 4 dny. Krytí by se mělo kontrolovat 2-3x denně a vyměnit ihned, zjistí-li se, že na ráně špatně drží, odlepuje se, je nasáklé nebo prosakuje. HK často dobře nepřilnou na rány s velkou sekrecí, neměly by se používat u infikovaných ran. HK jsou nejlepší pro menší, samostatné dekubity 2.-3. stupně. Velké nebo mnohačetné rány by se neměly krýt HK, ale raději vlhkým gázovým krytím. HK může macerovat okolní slabou, křehkou pokožku. Před aplikací HK je vhodné použít nějakou účinnou ochranu okolní pokožky. Samotné krytí se musí odstraňovat opatrně, aby se zabránilo poškození okolní tkáně.

Hydrokoloidní krytí

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Hydrocoll *) [H]	80823	1090	1090	10x10, 10ks
Granuflex *) [CT]	15902	1177,70	1177,70	10x10, 10ks
Tegasorb *) [3M]	32084	209	150	10x10, 1ks
Suprasorb *) [LR]	19548	132,30	132,30	10x10, 1ks
Comfeel Plus *) [CP]	80593	1303,70	1303,70	10x10, 10ks
Comfeel - pasta do ran [CP]	80197	352,87	264,65	50g
Comfeel - zásyp na rány [CP]	80198	136,20	102,10	6g

*) vyrábí se v různých velikostech

Xerogely (určeno pro kombinaci s hydrokoloidy):

xerogely mají velkou absorpční schopnost, vyrábí se jako granule a pasty, např.:

Debrisan pasta [Kabi Pharmacia]

Epiten zásyp [Spofa]

Granugel pasta [Convatec]

Hydrogelová krytí

Hydrogelová krytí se doporučují na rány se středně silnou sekrecí. Mají vysoký obsah vody a dokáží změkčit a odloučit nekrotické, suché, ulpívající povlaky, vysoká absorpční schopnost.

Hydrogely jsou trojrozměrné polymery, které reagují s vodními roztoky. Vstřebávají a uchovávají vodu ve svých strukturách. Jsou nepřilnavé, mnohé z nich průhledné a přizpůsobí se povrchu rány. Hydrogely jsou velmi nasáklivé, snadno se vysušují, zvláště tehdy, nejsou-li správně zakryty sekundárním krytím nebo zavázány obvazem. I když se těžko přikládají (upevňují) na rozsáhlé

rány, mohou se použít i pro dekubity 4. stupně.

NU-Gel - hydrogel s alginátem, rehydratuje nekrotickou tkáň a povleklou ránu, podporuje proces čištění ran, granulaci

Intrasite Gel - hydrogel, rehydratuje nekrotickou tkáň a povleklou ránu, podporuje proces čištění ran, granulaci

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Hydrosorb (krytí) *) [H, CT]	80156	200	150	10x10, 1ks
Aquagel (krytí) *) [PF]	80814	658	658	10x12, 10ks
NU-Gel (gel) *) [J&J]	80094	328,60	246,50 (PL)	25g
Intrasite-Gel (gel) *) [S&N]	80834	198,30	148,70 (PL)	25g
Purilon gel *) [CP]	80678	277,39	208	15g

*) vyrábí se v různých velikostech

Alginátová krytí

Alginátová krytí jsou vyráběna z mořských řas a vyznačují se značnou sací (absorpční) schopností. Vlákná alginátu se působením sekretu z rány změní v nepřilnavý gel, který účinkuje jako vlhký obvaz, krytí vypadá jako slisovaná skelná vata. Současně se sekretem rány se pojmají zbytky odumřelých buněk, hnis a bakterie, čímž je rána čištěna. Vhodné i pro léčbu různých píštělí.

Alginátová krytí, odvozená z mořských řas, jsou velmi nasákavá. Používají se pro dekubity s silnou sekrecí. Krytí se podobá skelné slisované vatě a používá se proto jako výplňová hmota i při léčbě různých píštělí (provazovité formy). Z praxe je známo, že algináty vyschly a přilepily se na ránu, v jiném případě se zase správně rozpustily v ráně. Tyto nepřilnavé obvazy musí být zakryty sekundárním krytím nebo obvazem. Neměly by se používat na suché rány.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Sorbalgon *) [H]	05128	795	795	10x10, 10ks
Kaltostat *) [CT]	22350	828,10	828,10	7,5x12, 10ks
Melgisorb *) [ML]	80505	842,60	842,60	10x10, 10ks
Tegagen *) [3M]	80383	115	115	10x10, 1ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Prostředky s aktivním uhlím

Prostředky s aktivním uhlím se rovněž uplatňují u silně secernujících ran v době čištění a granulace, antibakteriální účinek, podle stavu rány možno měnit až po 5 dnech. Aktivní uhlí absorbuje sekret rány a redukuje zápach.

Actisorb plus - tkanina aktivního uhlí a 1% stříbra, značný sací účinek, ničí bakterie, čistí rány a odstraňuje zápach, vhodné pro rány kryté nektrózou pro fázi čištění.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Actisorb Plus *) [J&J]	18515	516,40	516,40	10,5x10,5, 5ks
Vliwaktiv *) [LR]	80318	67	67	10x10, 1ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Krytí TenderWet – polyakrylátové polštářky

Krytí TenderWet – polyakrylátové polštářky jsou ideální pro vlhkou terapii. Jsou indikovány ve fázi čištění rány a ve fázi granulační. Polyakrylátový polštářek se aktivuje Ringerovým nebo fyziologickým roztokem, který se průběžně do rány uvolňuje, současně se nasává sekret rány s odumřelými buňkami, bakteriemi a toxiny. Výměna za 24 nebo 12 hod.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Tender Wet *) [H]	80101	1316	1316	10x10, 14ks
TenderWet 24 *) [H]	80409	1485	1485	10x10, 12ks
TenderWet Duo + Ring.roztok *) [H]	80689	879	659,30 (PL)	7,5x7,5, 30ml, 8ks
TenderWet Duo + Ring.roztok *) [H]	80819	1736	1302 (PL)	7,5x20, 10ml, 8ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Hydropolymerová krytí

Hydropolymerová krytí jsou určena pro vlhkou terapii a jsou blízké hydrokoloidům, protože vnitřní vrstva krytí obsahuje hydroaktivní částice. Příkladem je trojvrstevné obvazové krytí Tielle. Používá se při léčbě středně a silně secernujících ran.

Tielle [J&J] - hydropolymerový 3-vrstvý pěnový obvaz se stálou strukturou, lepící fólie, pro mírně až středně secernující rány ve stadiu granulace a epitelizace, dobrá přilnavost, tvarovatelnost.

PermaFoam [H] - hydroaktivní pěnový obvaz pro neinfikované rány se silnou až středně silnou sekrecí

PermaFoam Comfort [H] - hydroaktivní pěnový obvaz pro neinfikované rány se silnou až středně silnou sekrecí, se samolepícím okrajem

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Tielle MTL 101 (pěnový) [J&J]	37716	149	149	11x11, 1ks
Tielle MTL 103 (pěna+gel) *) [J&J]	37718	455,20	455,20 (PL)	18x18, 1ks
Tielle MT 2439 (hydropolymer) [J&J]	80091	119,70	119,70	7x9, 1ks
PermaFoam (pěnový) [H]	81070	1033	1033	10x10, 10ks
PermaFoam Comfort (pěnový) *) [H]	81072	883	883	6x6**), 10ks
Cutinova Hydro *) [BD]	81063	146	146	10x10, 1ks

*) vyrábí se v různých velikostech

**) aktivní plocha 6x6 cm, vnější rozměr 11x11 cm, samolepící okraj

Pěnová polyuretanová krytí

Pěnová polyuretanová krytí příznivě ovlivňují granulaci a epitelizaci. Doporučují se u povrchových, středně secernujících ran nebo tam, kde je nutné velmi tenká vrstva kůže a tukových tkání, a kde by jiné krytí se silným lepidivým účinkem mohlo poškodit slabou vrstvu pokožky. Nasávají sekret rány spolu s bakteriemi, odumřelými buňkami a toxiny.

Mepilex - krytí se silikonovou vrstvou, nelepí se k ráně a zajišťuje velmi šetrnou výměnu obvazu i u velmi slabé, narušené pokožky.

Polopropustné polyuretanové pěny jsou jako filmy odolné vodě. Dále, poskytují ráně "tlumení, polštářek", a absorbují přebytečný exudát z rány. Stejně tak se tvoří vlhké prostředí v ráně, a tak se brání rozpadu buněk vlivem enzymů nebo vzniku macerace kůže. Protože se na ránu nelepí, je vhodné je překrýt sekundárním krytím nebo páskou. Pěny by se neměly používat u dekubitů, které zasahují do spodních svalových tkání, u ran, které jsou zcela pokryty krustou (strupem), u infikovaných ran, nebo u ran s velmi silnou sekrecí.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Allevyn *) [S&N]	80115	1467	1467	10x10, 10ks
Syspurderm *) [H]	80170	1407	1407	7,5x10, 10ks
Mepilex *) [ML]	80573	707	707	10x10, 5ks
Allevyn Adhesive *) [S&N]	80763	1062	1062	7,5x7,5, 10ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Krytí ze síťových materiálů

Vlhké gázové krytí je relativně levné. Musí se ale měnit minimálně 2-3x denně, takže péči značně prodražuje. Může být také obtížné zajistit v ráně vlhké prostředí, a pokud gáza vyschne, tak se může přilepit na ránu. Odstranění přilepeného, suchého krytí může způsobit nemocnému bolest a může zničit zdravou granulační tkáň. Jako pěny, gáza musí být upevněna sekundárním krytím nebo páskou.

Krytí ze síťových materiálů jsou propustná pro vodu a kyslík, nacházejí své uplatnění především u povrchových ran.

Grasolind neutral, Atrauman (impregnováno mastovými základy s neutrálním účinkem na kůži)

Mepitel (obsahuje silikon)

Branolind (obsahuje peruánský balzám)

Ialugen Plus (obsahuje kyselinu hyaluronocovou a sulfadiazin)

Bactigras (pro ošetření nově vytvořené, narůžovělé pokožky, na které se tvoří malé suché stroupky, účinné)

Inadine (antiseptický obvaz, impregnovaný ve vodě rozpustnou mastí, která obsahuje 10% povidon jódu, prevence infekce ran, léčba infikovaných chronických a akutních ran), vyměnit při změně barvy krytí

N-A Ultra (síťová mřížka pokrytá silikonem, pro krytí rány ve fázi granulace a epitelizace, nelepí

se na ránu, pro krytí hydrogelových obvazů - zamezuje vsáknutí gelu do svého materiálu a tím jej udržuje v ráně)

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Atrauman *) [H]	80309	180	180	7,5x10, 10ks
Inadine (s jódem) *) [J&J]	18517	180,40	180,40	9,5x9,5, 5ks
Mepitel (silikon) *) [ML]	80194	905,50	750	7,5x10, 5x1ks
N-A Ultra Silicone *) [J&J]	80149	25,80	25,80	9,5x9,5, 1ks, 5cm
Bactigras *) [S&N]	80765	171	171	10x10, 10ks
Jelonet *) [S&N]	80767	150	150	10x10, 10ks
Ialugen Plus [IBS] (1)	14872/L	112,34	67,45	10x10, 5ks

*) vyrábí se v různých velikostech

1) může předepsat dermatolog, chirurg, pouze v číselníku léčiv, ne PZT

Transparentní polyuretanová krytí

Transparentní polyuretanová krytí chrání povrch rány a tvoří bariéru proti vstupu bakterií. Používají se v léčbě pouze povrchových defektů nebo jako krytí sekundární.

Polopropustné polyuretanové filmy propouštějí plyny, ale jsou nepropustné pro vodu. Mohou zlepšit léčení ochranou tekutin působících v ráně. Protože jsou průhledné, rána může být přímo kontrolována bez odstraňování krytí z rány. Filmy napodobují funkci kůže. Tyto filmy se běžně užívají při léčení dekubitů 1. stupně. Použít kožní ochranné krémy pro zabránění macerace pokožky v okolí rány.

Bioclusive - semipermeabilní obvaz, krytí neinfikovaných ran ve fázi epitelizace, preventivní účinek

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Bioclusive *) [J&J]	37720	55,50	30 (PL)	10,2x12,7, 1ks
Tegaderm *) [3M]	80374	45	33,80 (PL)	9x10, 1ks
Hydrofilm *) [H]	80415	32	30 (PL)	10x15, 1ks
Opsite Flexigrid *) [S&N]	80769	300	300 (PL)	10x12, 10ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Dodavatelé, výrobci:

J&J – Johnson & Johnson	CT – ConvaTec	ML – Molnlycke
S&N – Smith & Nephew	H – Hartmann-Rico	3M – 3M
LR – Lohmann-Rauscher	CP - Coloplast	BD - Beiersdorf
PF – Profarma (distributor Aquagel)	DC - Down Corning	IBS - IBSA (Swiss)
CF - Comfeel		

Masti používané k čištění drobných ran (infekce, nekróza):

Iruxol, Bactroban, Betadine, Fibrolan, Garamycin - působí na g-pozitivní i g-negativní mikroby

2. Čistící prostředky, ošetřovací krémy, masti:

Ošetřovací přípravky a krémy (Hartmann-Rico):

Menalind derm: * přípravky pro péči o velmi suchou kůži*

Ošetřující krém - vhodný pro hydrataci velmi suché pokožky, ošetřování pokožky u dekubitů 1.stupně, atopické ekzémy, bez parfémových přísad (100ml, 220,-Kč)

Ošetřující mléko - plošná hydratace velmi suché pokožky (300ml, 288,-Kč)

Sprchová emulze - obsahuje lipidy (200ml, 220,-Kč)

Sprchový olej - obsahuje koncentrované oleje - avokádo, sója, měsíček (200ml, 220,-Kč)

Mycí olej na ruce - obsahuje koncentrované oleje - avokádo, sója, měsíček, nedráždí pokožku, dobrý na ruce (200ml, 239,-Kč)

Menalind Professional: * přípravky pro inkontinentní pacienty*

Čistící pěna - vynikající prostředek pro čištění pokožky při inkontinenci, na okolí ran (400ml, 232,-Kč)

Kožní ochranný krém - vytváří ochranný film, chrání před působením moči a stolice, ošetřování pokožky u dekubitů 1.stupně, obsahuje zinek (200ml, 202,-Kč)

Ochranná pěna na pokožku - chrání před působením agresivních látek a tlaku, vydrží až 6 hod. (100ml, 303,-Kč)

Prísada do koupele (500ml, 168,-Kč)

Sprchová a mycí emulze (500ml, 168,-Kč)

Mycí emulze (tekuté mýdlo) (500ml, 159,-Kč)

Vlasový ošetřovací šampón (500ml, 169,-Kč)

Tělové mléko (500ml, 232,-Kč)

Krém na ruce - vrací pokožce vlhkost (200ml, 105,-Kč)

Olejevý sprej na ochranu pokožky - chrání extrémně suchou pokožku (200ml, 202,-Kč)

Olejová přísada do koupele - pro regeneraci pokožky (500ml, 360,-Kč)

Ošetřovací olej - péče o suchou a popraskanou pokožku (500ml, 308,-Kč)

Masážní voda na pokožku - obsahuje kafr a mentol, prokrvuje pokožku (500ml, 327,-Kč)

Masážní gel na pokožku - jako masážní voda - obsahuje kafr a mentol, prokrvuje pokožku (200ml, 135,-Kč)

TENASET

Tenaset - mycí krém (výrobce Cederroth) - výhodné použití pro hygienu u inkontinentních a ležících pacientů, místo mýdla, nemusí se oplachovat (tuba 250ml - 137,-Kč, 1000ml - 302,-Kč)

Rybilka - dětská mast (výr. Herbacos-bofarma) - zklidňuje třením podrážděnou pokožku, hojí opruzeniny, použitelné pro ošetření dekubitů 1. stupně, pozor - nevoni - obsahuje rybí tuk, vit. D, E a zinek, (tuba 100ml, cena cca 45,-Kč)

Pozn.: Zde uvedené ceny ošetrovacích přípravků Hartmann-Rico, Tenaset jsou pouze orientační, v konkrétních případech se budou dle prodejce lišit o -35% až +5% od cen zde uvedených

3. Pomůcky při inkontinenci:

- **plenkové kalhotky, pleny** - vyrábí se v různých velikostech a s různou savou schopností (např. Molicare - small, medium, large, 28 ks/balení, Abri-Form)

- **podložky na lůžko pod nemocného** - Molinea (Hartmann-Rico)

S omezením počtu kusů/měs. lze získat na poukaz od ošetřujícího lékaře (hradí VZP).

Pomůcky při inkontinenci Molimed (Hartmann-Rico):

- **Molimed** - inkontinenční vložky pro lehký stupeň inkontinence

- **vložné pleny Moliform** pro všechny typy inkontinence - bez uchycení (80673, 80674, 80675, 80676)

- **plenkové kalhotky Molicare** - střední a těžký stupeň inkontinence - s lepícími úchyty (87086, 16245, 04929, 04957)

- **plenkové kalhotky Molicare Mobile** - navlékací - střední stupeň inkontinence (87152, 87315, 87316)

- **plenkové kalhotky Molicare Med** - navlékací (87478, 87479)

- typ se volí podle stupně inkontinence, druhu postižení pacienta, obvodu boků Léčebné p

Zdroj:

stránky - Osobní asistence - <https://www.osobniasistence.cz>

Milan Čok (info@osobniasistence.cz)

část - Dekubity » Ošetřování dekubitů » Léčebné prostředky

Praha 17. 11. 2025